

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 10 kwietnia 2017 roku skierowanym przeciwko pozwanemu (...) S.A. V. (...) w W., powód D. B. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...) w Ł. wniósł o rozpoznanie sprawy w postępowaniu upominawczym i orzeczenie nakazem zapłaty, że pozwany ma zapłacić powodowi kwotę 77.422,07 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż prowadzi działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług porządkowych. W związku z czym, zawarł z pozwanym umowę ubezpieczenia, potwierdzoną polisą OC seria (...) - I.P numer (...).

Powód podał, iż M. G. doznała szkody na skutek upadku na oblodzonym ciągu pieszo – jezdnym. Szkada została zgłoszona pozwanemu, który odmówił wypłaty odszkodowania i zadośćuczynienia. W związku z powyższym, sprawa została skierowana na drogę postępowania sądowego i toczyła się przed Sądem Okręgowym w Łodzi II Wydziałem Cywilnym, sygnatura akt II C 843/15 z powództwa M. G. przeciwko D. B.. Pozwany pomimo zawiadomienia o toczącym się postępowaniu nie przystąpił do niego. W trakcie postępowania M. G. zmarła, a w jej miejsce weszli spadkobiercy A. G. i Z. G.. W dniu 24 listopada 2016 roku na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi, II Wydziału Cywilnego sygnatura akt II C 843/15 zostało zasądzone od D. B. na rzecz A. G. i Z. G. solidarnie:

- a) 40.000,00 zł zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od kwoty 10.000,00 zł od 21 września 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty za okres od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty oraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 30.000,00 złotych od 23 października 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty za okres od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- b) 14.259,00 zł odszkodowania z odsetkami ustawowymi od 23 października 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

Ponadto, Sąd zasądził od D. B. tytułem zwrotu kosztów procesu na rzecz A. G. kwotę 3.617,00 złotych oraz na rzecz Z. G. kwotę 4.114,00 złotych. Powód został również zobowiązany do pokrycia kosztów sądowych w wysokości 3.015,45 zł.

Powód podkreślił, że zwrócił się do pozwanego o zwrot zasądzonych od niego na mocy wyżej wymienionego wyroku kwot, ponadto o zwrot kwoty 132,00 zł jako kosztów nadania klauzuli wykonalności oraz kwoty 6320,50 złotych z tytułu zwrotu kosztów postępowania egzekucyjnego. Powód przekazał pozwanemu dokumentację potwierdzającą realizację wymienionego wyroku, niemniej pozwany odmówił wypłaty odszkodowania, albowiem w jego mniemaniu nie zostało wskazane w przelewach na co zostały przekazane przez powoda środki finansowe (pozew k. 4-5).

Powód podniósł, iż z dokumentów przekazanych pozwanemu w sposób jednoznaczny wynika, że dokonał realizacji wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi na łączną kwotę 77.422,07 zł, z czego kwota 60.220,12 zł stanowi należność główną wraz z odsetkami, kwota 10.881,45 zł stanowi koszty sądowe i koszty zastępstwa procesowego, natomiast kwota 6.320,50 zł stanowi zwrot kosztów postępowania egzekucyjnego (pozew k. 3-5).

Zarządzeniem referendarza sądowego z dnia 12 maja 2017r. stwierdzono brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i sprawę skierowano do rozpoznania w postępowaniu zwykłym rozpoznawczym (zarządzenie k. 71 akt).

Pismem z 19 maja 2017 roku powód cofnął żądanie pozwu o kwotę 70.971,36 zł wraz ze zrzeczeniem się roszczenia, z uwagi na okoliczność, iż pozwana dokonała dobrowolnej zapłaty wymienionej kwoty (pismo powoda k. 77).

W związku z brakiem odpowiedzi na pozew w dacie rozprawy, w dniu 8 czerwca 2017 roku **Sąd wydał wyrok zaoczny**.

W punkcie 1 wyroku Sąd umorzył postępowanie z uwagi na cofnięcie pozwu do kwoty 70.971,36zł. W punkcie 2 wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.450,71 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 18 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty oraz w pkt 3 kwotę 9.289,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrokowi zaocznemu w zakresie pkt 2 i 3 został nadany rygor natychmiastowej wykonalności (wyrok zaoczny k. 87-91 akt).

Od tego orzeczenia **sprzeciw** wniosła strona pozwana, zarzucając, że w terminie nadała w urzędzie pocztowym odpowiedź na pozew, zatem brak było podstaw do wydania tego rodzaju orzeczenia (sprzeciw od wyroku zaocznego k. 99-103 akt).

W odpowiedzi na pozew, która wpłynęła po terminie rozprawy w dniu 8 czerwca 2017r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany podniósł zarzut braku biernej legitymacji procesowej, uznając że w świetle dowodów przedstawionych przez powoda, na obecnym etapie nie może ani potwierdzić, ani zaprzeczyć, że udzielał powodowi ochrony gwarancyjnej w zakresie OC w dacie szkody zmarłej M. G..

Pozwany zakwestionował okoliczność, że został w trybie art. 84 § 1 k.p.c. zawiadomiony o toczącym się przeciwko powodowi procesie i wezwany do wzięcia w nim udziału. Zakwestionował swoją odpowiedzialność za uszczerbek w aktywach majątkowych powoda wynikający z poniesionych kosztów postępowania klauzulowego oraz egzekucyjnego (w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz zastępstwa w egzekucji), jak również wydatków związanych z zapłatą odsetek za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku tj. 31 stycznia 2017 roku, jako że nie wynikają one z okoliczności obciążających pozwanego, a nadto nie są one objęte zakresem ochrony ubezpieczeniowej. Pozwany zakwestionował, również wysokość dochodzonego roszczenia w zakresie 214,58 zł wskazując, że powód nie wykazał, by spełnił świadczenie w ww. wysokości.

Pozwany potwierdził, iż obejmował powoda ochroną ubezpieczeniową w zakresie OC od 21 sierpnia 2013 roku do 20 sierpnia 2014 roku. Niemniej jednak, wobec niewykazania przez powoda daty zdarzenia będącego źródłem szkody M. G., pozwany nie mógł potwierdzić, ani zaprzeczyć, że ponosi gwarancyjną odpowiedzialność za powoda w zakresie, w jakim dotyczy ona szkody M. G..

Pozwany zakwestionował zasadność żądania zapłaty kosztów postępowania klauzulowego (w tym kosztów zastępstwa procesowego), kosztów postępowania egzekucyjnego (w tym kosztów zastępstwa procesowego w egzekucji), jak również odsetek za opóźnienie od dnia następującego po uprawomocnieniu się wyroku, tj. od 1 lutego 2017 roku (odpowiedź na pozew k. 87-91 akt).

Powód w toku procesu podtrzymał stanowisko w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Powód – D. B. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...), której przedmiotem działalności jest świadczenie usług porządkowych (wydruk z (...) k. 7).

Pozwana - (...) Spółka Akcyjna V. (...) z siedzibą w W. jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Do przedmiotu jej działalności należy m.in. działalność ubezpieczeniowa i reasekuracyjna.

Pozwany obejmował powoda ochroną ubezpieczeniową w zakresie OC od 21 sierpnia 2013 roku do 20 sierpnia 2014 roku. Umowa ubezpieczenia została potwierdzona polisą OC seria (...) - I.P numer (...) (dowód: polisa k. 10 akt).

W dniu 27 stycznia 2014 roku M. G. doznała szkody na skutek upadku na oblodzonym ciągu pieszo - jezdnym. Do zdarzenia doszło przy sklepie przy N. 24 w Ł.. Posesja przy ulicy (...) należy do Spółdzielni Mieszkaniowej Towarzystwo (...) w Ł., która w 2006 roku zawarła umowę o wykonywanie prac porządkowych z D. B. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...) D. B.. Na podstawie tej umowy D. B. w ramach prowadzonego przedsiębiorstwa zobowiązał się do wykonania usługi polegającej na utrzymaniu stanu sanitarno-porządkowego posesji. Umowa obejmowała m.in. obowiązek odśnieżania i posypywania chodnika przy posesji położonej na ulicy (...). Umowa ta wiązała strony także w 2014 roku (dowód: wyrok z uzasadnieniem SO w Łodzi k. 28, 294-297 w aktach sprawy II C843/15-dolączone do przedmiotowej sprawy).

W dniu 29 sierpnia 2014 roku D. B. otrzymał wezwanie do zapłaty zadośćuczynienia w wysokości 10.000,00 zł na rzecz M. G. za wypadek z dnia 27 stycznia 2014 roku (dowód: kopia pisma wraz z dowodem doręczenia k. 20-21).

Szkoda została zgłoszona (...) Spółce Akcyjnej w dniu 4 września 2014r.

Pozwany w dniu 11 września 2014r. odmówił wypłaty odszkodowania, wskazując, iż w oparciu o stan faktyczny sprawy jak i przepisy prawne nie znajduje podstaw do przyjęcia swojej odpowiedzialności za wypadek (dowód: pismo w aktach ubezpieczeniowych dołączonych do akt o sygn. II C 843/15 SO w Łodzi),

W dniu 19 stycznia 2015 roku M. G. wniosła pozew do Sądu Okręgowego w Łodzi II Wydziału Cywilnego o zadośćuczynienie i odszkodowanie przeciwko D. B. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...), w którym to wniosła o:

1. zasądzenie od pozwanego kwoty 40.000 złotych tytułem częściowego zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi:

a) co do kwoty 10.000 złotych od dnia 21 września 2014 roku do dnia zapłaty;

b) co do kwoty 30.000 złotych od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty;

2. zasądzenie od pozwanego D. B. na rzecz powódki M. G. kwoty 17.705,50 złotych tytułem odszkodowania za poniesione koszty opieki wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty;

3. zasądzenie od pozwanego D. B. na rzecz powódki M. G. kwoty po 1.455 złotych miesięcznie renty z tytułu zwiększonych potrzeb, płatnej do dnia 10 każdego miesiąca począwszy od miesiąca lutego 2015 roku i na przyszłość wraz z odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;

4. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (pозew k. 2-5 w aktach II C 843/15 SO w Łodzi).

W toku postępowania sądowego ubezpieczycielowi został doręczony odpis odpowiedzi na pozew wraz z pouczeniem o możliwości zgłoszenia w tej sprawie interwencji ubocznej (dowód: kopia doręczenia k. 128 w aktach sprawy II C843/15 SO w Łodzi-dolączone do przedmiotowej sprawy).

M. G. zmarła 1 lutego 2015 roku. Spadek po niej nabyli na podstawie ustawy: syn Z. G. i córka A. G. w częściach równych. Wobec śmierci powódki, Sąd postanowieniem z dnia 5 marca 2015 roku zawiesił postępowanie. Następnie w dniu 29 czerwca 2015 roku Sąd podjął zawieszony postępowanie z udziałem następców prawnych zmarłej M. G..

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny zasądził od D. B. na rzecz A. G. i Z. G. solidarnie:

c) 40.000,00 zł zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od kwoty 10.000,00 zł od 21 września 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty za okres od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty oraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 30.000,00 złotych od 23 października 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty za okres od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

d) 14.259,00 zł odszkodowania z odsetkami ustawowymi od 23 października 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

Ponadto, Sąd zasądził od D. B. tytułem zwrotu kosztów procesu na rzecz A. G. kwotę 3.617,00 złotych oraz na rzecz Z. G. kwotę 4.114,00 złotych. Powód został, również zobowiązany do pokrycia kosztów sądowych w wysokości 3.015,45 zł (dowód: wyrok z uzasadnieniem SO w Łodzi k. 28, 294-297 w aktach sprawy II C843/15-dowiązane do przedmiotowej sprawy).

Wyrok uzyskał prawomocność z dniem 11 stycznia 2017r. Wyrok ten został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 24 stycznia 2017 roku i wydany wierzycielowi w dniu 26 stycznia 2017 roku (dowód: wyrok SO w Łodzi k. 28 w aktach sprawy II C843/15-dowiązane do przedmiotowej sprawy).

Powód pismem z dnia 14 lutego 2017 roku został wezwany do zapłaty należności sądowych. Wezwanie to zostało doręczone powodowi w dniu 21 lutego 2017, a następnie w dniu 23 lutego 2017 roku powód uiszczył należności sądowe w kwocie 3.015,42 zł (dowód: wyciąg k. 315 w aktach sprawy II C843/15-dowiązane do przedmiotowej sprawy).

Wierzyciele bezzwłocznie skierowali sprawę w dniu 31 stycznia 2017r. do egzekucji sądowej. Sprawa toczyła się pod sygnaturą akt KM 150/17. W dniu 31 stycznia 2017 roku powód przekazał komornikowi sądowemu kwotę 17.575,25 zł. W dniu 1 lutego 2017 roku powód przekazał komornikowi sądowemu kwotę 3.500,00 zł oraz kwotę 214,59 zł. Ponadto, w tym samym dniu powód przekazał na konto radcy prawnego J. W. kwotę 3.617,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz na konto adwokata T. W. kwotę 4.249,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i kosztów postępowania klauzulowego. W dniu 8 marca 2017 roku powód przekazał na konto radcy prawnego J. W. kwotę 7.774,20 zł. Natomiast w dniu 24 lutego 2017 roku komornik sądowy zwrócił powodowi kwotę 1.666,79 zł jako nadpłatę w sprawie KM 150/17.

Powód dokonał zaspokojenia wierzytelności wynikającej z wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi na łączną kwotę 77.422,07 zł, z czego kwota 60.220,12 zł stanowiła należność główną wraz z odsetkami, kwota 10.881,45 zł stanowiła koszty sądowe i koszty zastępstwa procesowego, natomiast kwota 6.320,50 zł stanowiła zwrot kosztów postępowania egzekucyjnego (dowód: potwierdzenia przelewów k. 56-63, oświadczenie o dokonanych wpłatach k. 59 v akt).

Powód poinformował pozwanego o dokonaniu zapłaty kwot wynikających z wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi. Wystosował, również wezwanie do zapłaty, w którym wniósł o zwrot kwot 40.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami wynoszącymi odpowiednio 1.912,33 zł od dnia 21 września 2014 roku do dnia 31 stycznia 2017 roku od kwoty 10.000,00 zł oraz odsetkami wynoszącymi 2.744,38 zł od dnia 23 października 2015 roku do dnia 31 stycznia 2017 roku, kwoty 14.259,00 zł tytułem odszkodowania wraz z odsetkami wynoszącymi 1.304,41 zł od dnia 23 października 2015 roku do dnia 31 stycznia 2017 roku liczonymi od tej kwoty, co daje łącznie kwotę 60.220,12 zł.

Ponadto, wniósł o zwrot kwoty 7.734,00 zł zasądzonych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, oraz kwoty 3015,45 zł zasądzonych tytułem zwrotu kosztów sądowych, jak również kwoty 132 zł tytułem kosztów postępowania klauzulowego, co dało łącznie kwotę 10.881,45 zł.

W piśmie tym zostało również wskazane, iż powód uiszczył kwotę 6.320,50 zł tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego. Zwrotu tej kwoty powód domagał się od ubezpieczyciela. Łączna kwota jakiej powód żądał od pozwanego wynosiła 77.422,07 zł.

Na podstawie decyzji z dnia 12 kwietnia 2017 roku pozwany dokonał na rzecz powoda wypłaty 70.971,36 złotych tytułem zwrotu kwot z wyroku (kwota główna 40.000,00 złotych oraz 14.259,00 złotych), odsetki od kwoty 10.000

złotych za okres od 21.03.2014 roku do 31.01.2017 roku w kwocie 1.914,12 złotych, odsetki od kwoty 30.000,00 złotych za okres od 23.10.2017 roku do 31.01.2017 roku w kwocie 2.744,38 złotych oraz odsetki od kwoty 14.259,00 złotych za okres od 23.10.2015 roku do 31.01.2017 roku, oraz koszty procesu w łącznej kwocie 10.749,45 złotych. Jednocześnie pozwany odmówił wypłaty poniesionych kosztów komorniczych (decyzja k. 78).

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się na powołanych dowodach, w szczególności: dowodach z dokumentów - nie budzących wątpliwości co do ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy i nie kwestionowanych przez którąkolwiek ze stron. Spór, poza jedną okolicznością, w istocie rzeczy dotyczył oceny prawnej stanu faktycznego. Na gruncie niniejszej sprawy pozwany kwestionował, że był zawiadomiony o toczącej się sprawie sądowej (...) SO w Łodzi. Tym twierdzeniom zaprzecza jednak wystosowane do pozwanego przez Sąd pismo z dnia 2015r. z doręczeniem odpisu pozwu i pouczeniem o treści art. 84 k.p.c. Nawet, gdyby i pominąć fakt tego doręczenia, to przecież Sąd Okręgowy w sprawie o sygnaturze akt II C843/15 SO wezwał ubezpieczyciela do przesłania akt szkodowych, co zostało wykonane przez (...) S.A. V. (...) w W.. Zresztą nadal te akta nie zostały zwrócone ubezpieczycielowi. Z wezwania do przesłania akt szkodowych jasno wynika o jaką sprawę i szkodę chodzi, a mimo tego pozwany w ogóle nie zainteresował się procesem.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Argumentacja pozwanego ubezpieczyciela podniesiona w sprzeciwie od wyroku zaocznego okazała się bezzasadna, co spowodowało utrzymanie wyroku zaocznego w mocy na podstawie art. 347 k.p.c.

Podstawą prawną oceny zasadności roszczenia objętego pozwem winien być art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. **art. 518 § 1 pkt 1 k.c.**

Zgodnie z tym przepisem przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (§ 1). Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela (§ 4).

Mając na uwadze przedmiot, charakter i zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela wynikającej z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podkreślić w tym miejscu należy - że odpowiedzialność ta jest odpowiedzialnością ubezpieczającego za szkody wyrządzone osobom trzecim. Istotą tego ubezpieczenia jest bowiem wejście ubezpieczyciela, na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, w sytuację prawną ubezpieczającego, w zakresie ponoszonej przez niego wobec podmiotu poszkodowanego odpowiedzialności odszkodowawczej. Z chwilą wyrządzenia szkody przez ubezpieczającego powstaje sui generis trójstronny stosunek prawny łączący sprawcę szkody (ubezpieczającego), zakład ubezpieczeń oraz poszkodowanego.

Przepis art. 822 § 4 k.c. stanowi, że uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia OC może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Przez "uprawnionego do odszkodowania" należy rozumieć właśnie poszkodowanego. Z treści powołanego przepisu wynika, że jeżeli osoba ponosząca odpowiedzialność cywilną za szkodę jest ubezpieczona w zakresie odpowiedzialności cywilnej, poszkodowany ma dwóch dłużników: osobę ponoszącą odpowiedzialność cywilną za szkodę oraz ubezpieczyciela.

Przepis ten nie wyklucza możliwości żądania przez poszkodowanego odszkodowania wyłącznie od osoby odpowiedzialnej za szkodę. Jeżeli ubezpieczyciel zapłaci poszkodowanemu należne mu odszkodowanie, to ustaje obowiązek odszkodowawczy ubezpieczonego. Jeżeli natomiast roszczenie poszkodowanego zaspokoi ubezpieczony ponoszący odpowiedzialność cywilną za szkodę, to może on następnie (**na podstawie art. 518 § 1 pkt 1 k.c.**) kierować do ubezpieczyciela roszczenie o zapłatę na jego rzecz odszkodowania ubezpieczeniowego, równego odszkodowaniu, które zapłacił on uprzednio poszkodowanemu.

Zaznaczyć też należy, że stosunki prawne między ubezpieczonym i ubezpieczycielem, między ubezpieczonym sprawcą szkody i poszkodowanym oraz między ubezpieczycielem i poszkodowanym powstają z chwilą zaistnienia zdarzenia

objętego ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej. Tworzą one zobowiązanie in solidum, określane niekiedy solidarnością przypadkową, bierną lub niewłaściwą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 1972 r., II CR 57/72, OSNCP z 1972 r. pod poz. 183 oraz uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 1974 r., zasada prawna, III CZP 75/73, - 8 OSNCP z 1974 r. pod poz. 123).

Istotą umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i zakresem odpowiedzialności ubezpieczyciela i ubezpieczającego wobec poszkodowanego wielokrotnie zajmowało się orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych. Wystarczy wskazać na wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi - I Wydział Cywilny z dnia 10 lipca 2015 r. (I ACa 100/15, Legalis numer 1326954), gdzie czytamy:

„Przepis art. 822 § 4 k.c. stanowi, że uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia OC może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Przez "uprawnionego do odszkodowania" należy rozumieć właśnie poszkodowanego. Z treści powołanego przepisu wynika, że jeżeli osoba ponosząca odpowiedzialność cywilną za szkodę jest ubezpieczona w zakresie odpowiedzialności cywilnej, poszkodowany ma dwóch dłużników: osobę ponoszącą odpowiedzialność cywilną za szkodę oraz ubezpieczyciela. Przepis ten nie wyklucza możliwości żądania przez poszkodowanego odszkodowania wyłącznie od osoby odpowiedzialnej za szkodę. Jeżeli ubezpieczyciel zapłaci poszkodowanemu należne mu odszkodowanie, to ustaje obowiązek odszkodowawczy ubezpieczonego. Jeżeli natomiast roszczenie poszkodowanego zaspokoi ubezpieczony ponoszący odpowiedzialność cywilną za szkodę, to może on następnie (na podstawie art. 518 § 1 pkt 1 KC) kierować do ubezpieczyciela roszczenie o zapłatę na jego rzecz odszkodowania ubezpieczeniowego, równego odszkodowaniu, które zapłacił on uprzednio poszkodowanemu”.

Pozwany w toku procesu dobrowolnie spełnił świadczenie co do kwoty 70.971,36zł. Spowodowało to cofnięcie pozwu, a w rezultacie umorzenie postępowania na podstawie art. 203 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 355 § 2 k.p.c. W związku z tym, że zaspokojenie roszczenia nastąpiło w toku procesu, pozwany w tej części także jest traktowany jako przegrywający spór, co miało wpływ na rozliczenie kosztów procesu.

Pozwany zakwestionował zasadność żądania zapłaty kosztów postępowania klauzulowego (w tym kosztów zastępstwa procesowego), kosztów postępowania egzekucyjnego (w tym kosztów zastępstwa procesowego w egzekucji), jak również odsetek za opóźnienie od dnia następującego po uprawomocnieniu się wyroku, tj. od 1 lutego 2017 roku.

W punkcie 2 wyroku zaocznego Sąd, nie podzielając stanowisko ubezpieczyciela, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.450,71 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 18 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty oraz w pkt 3 wyroku kwotę 9.289,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Należy podnieść, że pozwany wbrew obowiązkowi podwyższonej staranności w realizacji obowiązków kontraktowych (art. 355 k.c.) wymaganej od profesjonalnych podmiotów obrotu gospodarczemu nie wykonał należycie obowiązków kontraktowych wynikających z umowy ubezpieczenia i ogólnych warunków ubezpieczenia OC, czego akurat drugiej stronie kontraktu zarzucić nie można. Powód opłacał składkę terminowo, bezzwłocznie zawiadomił pozwanego o szkodzie, był aktywny w toku procesu o zapłatę odszkodowania i zadośćuczynienia, tym samym broniąc interesów pozwanego i w zasadzie w ciągu kilkunastu dni po prawomocności wyroku zaspokoił wierzytelność wynikającą z wyroku. Trzeba zaznaczyć, że spadkobiercy poszkodowanej wręcz bezzwłocznie wszczęli egzekucję, mimo że bezpośrednio nie doznali szkody, a pieniądze nie były potrzebne np. na leczenie, czy opiekę. Pozwany przeoczył, że jego odpowiedzialność ma charakter gwarancyjny, a ubezpieczony po to płaci składki, by w razie odpowiedzialności odszkodowawczej to ubezpieczyciel uruchomił swoje aktywa finansowe i zaspokoił roszczenie poszkodowanego. Nie każdy ubezpieczony ma od razu tak duże kwoty pieniędzy na zapłatę odszkodowania i brak w sprawie okoliczności, by powodowi zarzucić w tym zakresie rażącą opieszałość, niedbalstwo i brak zaspokojenia roszczenia już w dniu prawomocności wyroku mimo np. posiadanych możliwości finansowych. Pozwany takich okoliczności nawet nie próbował udowodnić. Sens i cel ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej i to nie tylko ubezpieczeń obowiązkowych polega na tym, aby szkodę - w granicach określonych w ustawie i umowie - pokrył ubezpieczyciel w zamian za składkę

zapłaconą przez ubezpieczonego sprawcę (tak SN w uchwale z 13 lipca 2001 r., sygn. akt III CZP 31/11, OSNC rok 2012, nr 3, poz. 29).

O ile zatem powód wypełnił swoje obowiązki kontraktowe, to pozwanemu takiego przymiotu przypisać nie można. Postępowanie likwidacyjne było wręcz iluzoryczne, a nawet nie sprowadziło się do sprawdzenia okoliczności wypadku, zebrania informacji o okolicznościach zdarzenia. Decyzja odmawiająca odszkodowania jest tak szablonowa, że mogłaby odnosić się do każdego podobnego wypadku. Pozwany, mimo wiedzy o toczącym się postępowaniu sądowym w ogóle nie zgłosił swojego udziału w sprawie w charakterze interwenienta ubocznego, a mógł to zrobić na każdym etapie postępowania, przed jego prawomocnym zakończeniem. Mógł zatem jako interwenient zawrzeć ugodę i spełnić świadczenie przed wyrokiem, minimalizując koszty procesu (brak kosztów zastępstwa procesowego, połowa opłaty od pozwu) i unikając kosztów postępowania klauzulowego, części odsetek i kosztów egzekucji. Nawet, gdyby nie zawarł ugody, to mógłby spełnić świadczenie bezzwłocznie po prawomocności wyroku, co również wiązałoby się z minimalizacją wydatków. Pozwany takich działań nie podjął. To zaniechania pozwanego doprowadziły do konieczności poniesienia przez powoda dodatkowych kosztów, zasądzonych w punkcie 2 wyroku zaocznego.

Zatem, w ocenie Sądu, ubezpieczyciel powinien ponieść te koszty w ramach wskazanej podstawy prawnej.

Należy przykładowo przytoczyć, że w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku- V Wydział Cywilny z dnia 21 maja 2015 r. V ACa 59/15 wskazano np., że przepisy art. 822 § 1 k.c. i art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 392 ze zm.) nie wyłączają obowiązku zwrotu przez ubezpieczyciela świadczenia spełnionego w wykonaniu środka karnego określonego w art. 46 § 1 KK przez sprawcę wypadku na rzecz pokrzywdzonego.

Nawet można pójść dalej, jak to czynią inne sądy i w określonych wypadkach i poza podstawą prawną z art. 822 k.c. wskazywać na art. 471 k.c. jako podstawę odpowiedzialności ubezpieczyciela, gdy to jego zaniechania i opieszałość powiększa świadczenia należne poszkodowanemu, w tym samym w ramach regresu zawracane podmiotowi zawierającemu ubezpieczenie.

Należy zaznaczyć, że stosunek prawny wynikający z umowy ubezpieczenia jest źródłem obowiązków ubezpieczyciela wobec poszkodowanego, ale i wobec ubezpieczającego swoją odpowiedzialność OC za szkody wobec osób trzecich, które sprowadzają się do wypłaty należnego odszkodowania we właściwym czasie, a jego niewykonanie bądź nienależyte wykonanie może rodzić dalszy obowiązek odszkodowawczy, zgodnie z **art. 471 k.c.** Odpowiedzialność gwarancyjną ubezpieczyciela oddzielić bowiem należy od jego odpowiedzialności opartej na **podstawie art. 471 i** nast. k.c. Mimo że obie są odpowiedzialnością kontraktową, pierwsza z nich ma charakter gwarancyjny i dlatego oparta jest na związku normatywnym, natomiast druga ma charakter sprawczy i oparta jest na konstrukcji normalnego związku przyczynowego (**art. 361 k.c.**). W pierwszej z nich ubezpieczyciel gwarantuje naprawienie szkody, która wyrządzona zostaje przez zdarzenie od niego niezależne, w drugiej zaś występuje jako sprawca szkody. Nieterminowe spełnienie świadczenia przez ubezpieczyciela należy więc ocenić jako nienależyte wykonanie zobowiązania (wyrok Sądu Najwyższego z 2 lipca 2004 r., II CK 412/03). W razie zwłoki ubezpieczyciela poszkodowany, w tym także i ubezpieczający może żądać, niezależnie od wykonania zobowiązania, naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki (art. 477 § 1 k.c. w związku z **art. 476 k.c.**).

Dochodząc tego zwrotu wypłaconego odszkodowania powód winien wykazać przesłanki odpowiedzialności, w tym wysokość szkody. W razie opóźnienia w zwrocie odszkodowania rzeczą ubezpieczyciela jest natomiast wykazanie, że nastąpiło to z przyczyn, za które nie ponosi odpowiedzialności. W przedmiotowej sprawie zaniechanie należytego wykonania obowiązków kontraktowych – sposób przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego, nieprzystąpienie do procesu, brak zainteresowania się losem poszkodowanego przyczyniło się do powiększenia świadczenia majątkowego o koszty egzekucji, koszty postępowania klauzulowego i między innymi to zaniechania pozwanego doprowadziły do powiększenia kwoty należnej poza wierzytelnością wynikającą z samego wyroku. Zatem istnieje adekwatny związek przyczynowy między zaniechaniami pozwanego wynikającymi z umowy ubezpieczenia, a dodatkowo kwotami, które powód musiał wydatkować, czyli 6.450,71 zł.

Sąd zatem mógłby i z tej podstawy powyższą kwotę zasądzić wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 18 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty (art. 481 k.c.).

Można sobie wyobrazić, że równie dobrze z powodu złego stanu majątkowego (np. pogorszenia sytuacji finansowej, braku możliwości zaciągnięcia kredytu) ubezpieczony nie byłby w stanie zapłacić jakiegokolwiek kwoty poszkodowanemu, a przy opieszałości ubezpieczyciela koszty należne wierzycielom byłyby niepomrotnie większe. Nie wspominając o przypadku np. zaciągnięcia przez powoda kredytu na spłatę wierzytelności z wyroku, gdzie doszłaby zapłata odsetek, koszty obsługi kredytu, prowizja itp. Trudno byłoby i w takiej sytuacji przy opieszałości ubezpieczyciela nie wskazywać, że i taki zwrot kosztów powinien nastąpić z powodu rażących zaniedbań obowiązków kontraktowych.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty procesu należne powodowi od pozwanego złożyły się opłata od pozwu 3872zł, opłata od pełnomocnictwa 17zł, koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika 5400zł (rozp. MS z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie –Dz. U. 2015r. ,1800 -wersja od 27 października 2016r. , paragraf 2 pkt 6).

ZARZĄDZENIE

1. Projekt sporządzenia uzasadnienia wyroku przygotowany przez asystenta został złożony po terminie 20 września 2017r. i z powodu błędów nie nadawał się do zaakceptowania,
2. Sędzia referent na urlopie 14, 18,19 września 2017r.
3. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.